

מסורת הש"ס

הכונס פרק ששי בבא קמא

נח.

עין משפט
נר מצוה

בב א ב ג ד ה ו ז ח ט י
מחלוקת טקי מחלוקת
הלכה יא סמך עין פו
טושיע חייט עימן של
ספיק 6:
בב ה מ"י שם הלכה יב
ופי' בהשנות ובחית'
טושיע שם ספיק 3:

(6) (מדרש גז. כ"ב. גז.)
(7) (ב"מ גז.) (8) (שם גז.)
(9) (ד"ה עין פו.)
(10) (ד"ה יאמר רש"י.)

גליון הש"ס

גמ' איבער דף עבוד. עין
בב"מ דף ג' ע"ב חסות
ד"ה איבער דף:

לא מבעיא אכלס דמשלמת. מיהא מה שנהניא אע"ג דלא פשע
בשמיטתה דהא נהניא: אכלס נחבט. דאפי' ביהא הזיקא אטוסה
הוא: אימא. הא צעל השדה מברית ארי מנכסי חבירו הוא
שהזיל את צמח חבירו שלא נחבט נקרקע ומלוא הוא דעבד

ומידי לא לקול קמ"ל: שהחלוקה
במיני רגליה. מרה"ר לגינה דלחוסא
דלא סלקא אדעמיה הוא: לא שנו.
דמה שנהניא הוא דמשלמת ולא מה
שהזיק: אלא. שאכלס מיד באותה
ערוגה שנפלה שם דכיון דאטוסה
היא נפילה אטוסה היא נמי באפילתה
דכיון דחזיא לתבואה חומה לא
מוקמה אפשה: אכל. הלכה מערוגה
לערוגה ואכלס משלמת מה שהזיקה:
לא סימא עד שפלא לדעם. שידעו
הבעלים שיאמרו: וחסור לדעם.
שלא נעל בפניה כדא"י: אלא כיון
שיאמרו לדעם. שידעו בתיאמה:
אף על גב שחורה שלא לדעם.
דהשתא לא סגי לה בשמירה
פחותה דלמר ליה כיון דילפא כו':
סחלו כפשיעה. כלאו ליה הדי
לו לשומרה שלא תכנס ותאכל:
ופוטו באונס. לא היה יודע שחלה:
ולאטמורי

לא מבעיא קאמר לא מבעיא אכלס
דמשלמת מה שנהניא אבל נחבטה אימא
מברית ארי מנכסי חבירו הוא ומה שנהניא
נמי לא משלם קמ"ל ואימא ה"נ מברית
ארי מנכסי חבירו מדעתו הוא הא לאו
מדעתו אי נמי מברית ארי מנכסי חבירו
לית ליה פסידא האי אית ליה פסידא היכי
נפל רב כהנא אמר שהחלוקה במימי
רגליה רבא אמר שדחתה חביתה מ"ד
שדחתה חביתה כל שכן שהחלוקה במימי
רגליה ומאן דאמר שהחלוקה במימי רגליה
יאל דחתה חביתה פשעה ומשלמת מה
שהזיקה דא"ל⁶ איבעי לך עכורי חרא חרא
אמר רב כהנא לא שנו אלא באותה ערוגה
אבל מערוגה לערוגה משלמת מה שהזיקה
ורבי יוחנן אמר ר'אפי' מערוגה לערוגה
ואפילו כל היום כולו עד שתצא ותחזור
לדעת א"ר פפא לא תימא עד שתצא
לדעת ותיחזור לדעת אלא תיחזר לדעת מ"ט

דא"ל כיון דילפא כל אימת דמשלמת להחם רהטא: ירדה כדרכה
והזיקה משלמת מה שהזיקה: בעי רבי ירמיה ירדה כדרכה והזיקה
במי ירדה מהו אליבא דמאן דאמר בתחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב
לא חיביעי לך כי חיביעי לך אליבא דמאן דאמר בתחלתו בפשיעה וסופו באונס
פמור מאי מי אמרינן כיון דתחלתו בפשיעה וסופו באונס פמור או דלמא הכא
כולה בפשיעה הוא דכיון דקא חזי דקריבה לה למילד איבעי ליה לנפורה
ולאטמורי

א"נ מברית ארי מנכסי חבירו לית ליה פסידא. וא"ת והרי פורע
חובו דחשבינן ליה מברית ארי ברית אין בין המודר (מדרש)
דא"ל אע"ג דלית ליה פסידא וי"ל דהכי פי' מברית ארי
מנכסי חבירו מדעתו וכיון דמעתו אפי' אית ליה פסידא כמו
פורע חובו חשיב מברית ארי הא
שלא מדעתו א"נ מברית ארי מנכסי
חבירו אפי' כשאינו מדעתו אלא
חבירו מבריתו להברית ארי מעדו
לית ליה פסידא למברית ארי אית ליה
פסידא וכיון דלכא דתמי שלא
מדעתו ואית ליה פסידא לא חשיב
מברית ארי אכל מדעתו אפי' אית
ליה פסידא או שלא מדעתו וליא
לית פסידא חשיב מברית ארי ואין
נזון לו אפי' שכרו וא"ת דבוקף
השוכר (א"ת) הפועלים (ב"מ גז.) אמר
דשומר חנם שיהיה לו לקדם ברוש
ומקלות ולא קדם חייב ומפרש שומר
חנם בחנם וש"ש בשכר ומסיק דחור
וגועל מבי"ה ומשמע דשומר חנם לא
מחייב לקדם בשכר אכל כ"ש אם
קדם בשכר דשכיר עבד ונזון לו
מה שהזיק ומסבירא דה"ה איש
דעלמא שאינו שומר וגם שכר עלמו
נוטל ואין סברא לחלק בין רועה
עלמו שמוטל עליו להחמיק ולשומר
לאיש דעלמא ועוד אמרינן בהגוזל
במרא (למקן דף קטו.) שטף נהר
חמורו וחמור חבירו והניח שלו והזיל
של חבירו אין לו אלא שכרו ושכרו
מיהא שקיל ולא אמרינן מברית ארי
בעלמא הוא וכן משיב אבידה שנתן
לו שכר כפועל בטל (ב"מ דף גז.) ושם
לא אמר דליהוי כמברית ארי בעלמא
ולא יטול כלום ואין לומר דבכל הנהו

אע"ג דמן הדין היה פטור מ"מ תקנת חכמים הוא שישלם לו כדי שישיב אבידתו של חבירו אכל פורע חובו אין לנו לעשות תקנה ע"י זה
דא"ל הכא בשמעתין משמע דאי היה מדעתו היה חשיב מברית ארי ולא היה נוטל כלום אפי' שהוא מזיל חבירו מן ההפסד לא עשו
תקנה וגרסא לר"י דמברית ארי שאינו נוטל שכר היינו כשאין הדבר ברור שיבא ליד הפסד כגון שהארי רחוק ואין יודע אם יבא
כאן הארי אם לא ואין מזילו אלא מדאגה ומן הפסד שדואג שמה יבא אכל אם הדבר ברור שיבא ליד הפסד ולידי דריסת הארי
או מזיל מפי הארי עלמו או ודאי נוטל שכרו כמו שטף נהר חמור חבירו וכן דשמעתין מיייר שהזילו ויקחו מנער בעלמא שאין צעל
הבהמה רואה שחבט צמח חבירו ותלעטר אע"פ שלא היו דמיה נפחתינן כן ולכן היה נחשב מברית ארי אי היה מדעתו ופורע
חובו אין מזילו מהפסד דמה שהיה הלוה וקוק לפירו אין זה הפסד שהרי נחמייב לו ואינו מזילו אלא מנער בעלמא וחשיב מברית
ארי א"נ כדמפרש טעמא בירושלמי דכחונות (פ"ג) ובגדרים (פ"ד) מסיימא הוינא ליה ומחיל לי ואפי' נבשחין מסיים הוינא ליה
והייב לי משכתי ואפי' בב"ח דוחק עלמו מסיק לה בירושלמי וגרסא דהעטם משום שיכול לומר לו הייתי מואל הרבה גני אדם שהיו
פורעין עבדיו כי דרך האוהבים שמרממים על האוהבים להזיל מן הצער הזה דהיינו מעין אותו טעם והא דקרי מחזקת הכמים (ב"ב
דף גז.) מברית ארי נתן כרור והועיל נטל כרור והועיל דסבר מינה מילא והוציא מינה מילא אע"פ שמזילה מהפסד שהיה נהר שוטפה
לא נקט לשון מברית ארי לענין שיפטר חבירו משכר הברכתו אלא כלומר דאין זה חזקה דאין זה חזקתו כמו רפך בה פורתא או
נעל וגדר ופרכ' אלא מגין עליה פורתא שלא תבא ליד קלקול וריבוי גרשון פסק בהשואה אחת על אנס עכו"ם שאנס ביתו של ישראל
וכא ישראל חזר וקחון משנו שלא יחזיר לבעלים בחנם אכל רש"י פי' בהנזקין (גיטין דף נח.) גני עכו"ם חזקת חזון ומחמת
אנפירות אין בו משום סיקריקון שאם החזיק עכו"ם נקרקע של ישראל מחמת חוב שהיה לו עליו או מחמת אנפירות בגול בעלמא ואינו
מסור בידו להגרו אין בו דין סיקריקון אפילו אם שהתה י"ב חדש לא בא לו שעה לכופו הלכך אין מברית העכו"ם מכירה כלל ור"י אמר
דכיון דאין כאן סיקריקון לא נמר ומקי מידי ואע"ג דשהתה י"ב חדש לא בא לו שעה לכופו הלכך אין מברית העכו"ם מכירה כלל ור"י אמר
דלא מבעיא נמוקם שאם לא קנאו ישראל לא היה חזר לבעלים לעולם שהיה מוכרו או נטמן לעכו"ם אחר והיה אחר מן הבעלים
לגמרי דלא חשיב מברית ארי כיון שמזילו מן ההפסד ואפי' קנאו בשווי מזילו מהפסד הוא כמו מקדים ברושין ובמקלות בשכר
דאמרינן שנותן שכר עד כדי דמיהם ונ"מ לברא דחיותא או לטרחא יחירתא אלא אפי' יודע ודאי שאם לא מהדר זה לקנות היה
חזר לבעלים בדמיהם הללו כל שעה שירצו דהשתא אין מזילו מן ההפסד אע"פ אין לדמותו כלל למברית ארי דכיון שילא הנית מחזקת
ישראל ובא ליד הנזק חזר מוציא מיד הנכרי ומחזירו ליד ישראל לא דמי למברית ארי ונוטל מה שהנהו ופאותם היהודים הבורחים
מעירם והער מחזיק קרקעותיהם שאין בהן טסקאות ואפי' יש בהן טסקא אלא הנית הקרקעות ביד אחרים ופאותם היהודים הבורחים
ר"י שאם בא ישראל וקנאו מיד השר מחזירם לבעלים ונוטל מה שהנהו דאין זה דינא דמלכותא אלא גזילה כי ראינו במדינה
שסביבותיה שמשפט היהודים לעמוד כמו פרחים בכל מקום שירצו ובדין מלכותא היו מופסין שלא יחזיק המושל בנחלתם היהודים כשלא
מעירו וכן היו נוהגין בכל ארץ בורגוני"א ואם יש שר שבה לשנות את הדין ולעשות דין לעלמו אין זה דינא דמלכותא שהרי זה
לדון אין הגון כלל ודמיה למוכס שאין לו קצבה (למקן דף ק"ג.) והיכא שמעמיס נכסי חבירו אין דומה כלל למברית ארי כגון יורד
למך שדה חבירו ונטעו ונתן חבירו משלם רוחותיה וכגון שהוא דהאומנין (ב"מ דף ע"ו.) השוכר את הפועל
לעשות בשלו והרואה בשל חבירו דנוטל מבעל הנית מה שהנהו ואין להקשות בשטף נהר חמור חבירו למה אין לו אלא שכרו למה
אין לו כל הפסדו דכיון דבעל חמור עומד שם מה לנו לעשות לו תקנה שלא מדעתו אם ירצה יתנה (שם) המזיל לשלם חמורו ועוד
דע"כ מיירי ביכול להזיל על ידי הדחק דאל"כ לימא ליה מהפסד קזינא דאמרינן התם על חבית של דבש ומ"מ שכרו נזון לו
דמסתמא יתחא ליה שכל מי שזיל יטול שכר כל זמן שלא ימחה בידו כיון שאין יכול להזיל אלא ע"י הדחק: לא שנו אלא באותה
ערוגה. דכיון שחלמה נפילה באותה ערוגה באונס אינו חייב להעלותה מאותה ערוגה אלא מערוגה לערוגה הוי כשדה אחר:

שמן

